

Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ТА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
що викладається в межах освітньо-професійної програми
«Підприємництво, організація бізнесу та торгівлі»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Частина 1
«Бухгалтерський облік (загальна теорія). Фінансовий облік»

Львів – 2023

Затверджено на засіданні
кафедри обліку і аудиту

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Уклала Плиса Зоряна Петрівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту.

Відповідальний за випуск Раделицький Юрій Орестович,
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ТА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
що викладається в межах освітньо-професійної програми
«Підприємництво, організація бізнесу та торгівлі»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Частина 1
«Бухгалтерський облік (загальна теорія). Фінансовий облік»

© Плиса З.П., 2023 р.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Тема 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО ПРЕДМЕТ І МЕТОД

ПЛАН

1. Суть, значення та види господарського обліку
2. Бухгалтерський облік в системі управління підприємством
3. Завдання, функції та вимірники бухгалтерського обліку
4. Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти
5. Метод бухгалтерського обліку

Питання для обговорення

1. Що розуміють під поняттям „господарський облік”?
2. Що вивчає і узагальнює статистичний облік?
3. Де безпосередньо здійснюється оперативний облік?
4. Що є об'єктами бухгалтерського обліку?
5. На яких принципах ґрунтується бухгалтерський облік?
6. Які функції виконує бухгалтерський облік?
7. Які вимірники застосовують в обліку для відображення господарських засобів і процесів, які відбуваються на підприємстві, їхніх кількісних і якісних характеристик?
8. Що розуміють під поняттям „управлінський (внутрішньо-господарський) облік”?
9. Що розуміють під поняттям „фінансовий облік”?
10. Навіщо проводять державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?
11. Що є предметом бухгалтерського обліку?

Тестові завдання

1. Господарський облік це:

- 1) система спостереження, вимірювання, реєстрації та узагальнення господарських фактів, явищ, процесів для аналізу, контролю й управління ними;
- 2) система оцінки достовірності фіксації на паперових носіях господарських фактів, явищ, процесів для аналізу, контролю й управління ними;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Бухгалтерський облік це:

- 1) процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень;
- 2) процес вивчення й узагальнення явищ, які мають масовий характер у виробничій діяльності та суспільному житті;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Бухгалтерський облік поділяють на:

- 1) фінансовий облік й управлінський (внутрішньогосподарський) облік;
- 2) статистичний й оперативний облік;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Управлінський (внутрішньогосподарський) облік – це:

- 1) процес виявлення, вимірювання, збирання, нагромадження, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі облікової інформації, яку використовує управлінський персонал всередині підприємства для прийняття управлінських рішень та для забезпечення ефективного використання ресурсів;
- 2) сукупність правил і процедур, які забезпечують підготовку, аналітико-синтетичну обробку та оприлюднення інформації про активи (майно), зобов'язання, власний і позиковий капітал, фінансові результати діяльності підприємства та його фінансово-майновий стан;

3) немає правильної відповіді.

5. Об'єктами управлінського обліку є:

1) витрати, доходи та фінансові результати діяльності підприємства, згруповані за цільовим призначенням (видами продукції, замовленнями, процесами, стадіями виробництва, агрегатами, сферами діяльності, регіонами збуту продукції, окремими покупцями тощо);

2) доходи та фінансові результати діяльності підприємства, згруповані за їхнім цільовим призначенням (видами продукції, замовленнями, процесами, стадіями виробництва, агрегатами, сферами діяльності, регіонами збуту продукції, окремими покупцями тощо);

3) немає правильної відповіді.

6. Фінансовий облік – це:

1) сукупність правил і процедур, які забезпечують підготовку, аналітико-синтетичну обробку та оприлюднення інформації про активи (майно), зобов'язання, власний і позиковий капітал, фінансові результати діяльності підприємства та його фінансово-майновий стан;

2) процес виявлення, вимірювання, збирання, нагромадження, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі облікової інформації, яку використовує управлінський персонал всередині підприємства для прийняття управлінських рішень та для забезпечення ефективного використання ресурсів;

3) немає правильної відповіді.

7. Документація це:

1) сукупність носіїв первинної інформації, що відображає господарську діяльність підприємств і організацій;

2) спосіб визначення фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей на підприємстві та звірка з даними бухгалтерського обліку, що є одним з обов'язкових прийомів бухгалтерського обліку;

3) немає правильної відповіді.

8. Інвентаризація – це:

1) спосіб визначення фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей на підприємстві та звірка з даними бухгалтерського обліку, що є одним з обов'язкових прийомів бухгалтерського обліку;

2) сукупність носіїв первинної інформації, що відображає господарську діяльність підприємств і організацій;

3) немає правильної відповіді.

9. Для відображення господарських засобів і процесів, які відбуваються на підприємстві, їхніх кількісних і якісних характеристик в обліку застосовують різні вимірники:

1) натуральні, трудові й грошовий;

2) оперативні, статистичні й узагальнюючі;

3) немає правильної відповіді.

10. У системі управління підприємством бухгалтерський облік виконує низку функцій:

1) інформаційну, аналітичну й контрольну;

2) статистичну, фінансову й фіскальну;

3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.

3. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. 6-те вид. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.

4. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів].

- Київ : Каравела, 2010. 480 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 2-ге вид., випр. й доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2011. 520 с.
  6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2013. 420 с.
  7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
  8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2018. 686 с.
  9. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2017. 200 с.
  10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
  11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” Наказ міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 628 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
  12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
  13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби” : Наказ міністерства фінансів України № 92 від 27 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/conv#Text>.
  14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.
  15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”] : Наказ міністерства фінансів України № 246 від 20 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
  16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”] : Наказ міністерства фінансів України № 237 від 8 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.
  17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 „Зобов’язання” : Наказ міністерства фінансів України № 20 від 31 січня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.
  18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції” : Наказ міністерства фінансів України № 91 від 26 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>.
  19. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 „Фінансові інструменти” : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 року № 559 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>.
  20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 „Оренда” : Наказ міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181

- (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>.
21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”] : Наказ міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
  22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”] : Наказ міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
  23. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток” : Наказ міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року № 353 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>.
  24. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 „Будівельні контракти” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 року № 205 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>.
  25. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 „Об’єднання підприємств”] : Наказ міністерства фінансів України від 07 липня 1999 року № 163 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>.
  26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 „Вплив змін валютних курсів” : Наказ міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.
  27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 „Вплив інфляції” : Наказ міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 року № 147 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>.
  28. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 „Розкриття інформації щодо пов’язаних сторін” : Наказ міністерства фінансів України від 18 червня 2001 року № 303 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>.
  29. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 24 „Прибуток на акцію” : Наказ міністерства фінансів України від 16 липня 2001 року № 344 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>.
  30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність” : Наказ міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>.
  31. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 „Виплати працівникам” : Наказ міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 року № 601 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>.
  32. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 „Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” : Наказ міністерства фінансів України від 07 листопада 2003 року № 617 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>.
  33. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 „Зменшення корисності активів” : Наказ міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року № 817 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>.

34. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 „Фінансова звітність за сегментами” : Наказ міністерства фінансів України від 19 травня 2005 року № 412 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>.
35. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 „Біологічні активи” : Наказ міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 року № 790 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.
36. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 „Фінансові витрати” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 року № 415 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>.
37. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 „Інвестиційна нерухомість” : Наказ міністерства фінансів України від 02 липня 2007 року № 779 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>.
38. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 „Витрати на розвідку запасів корисних копалин” : Наказ міністерства фінансів України від 26 серпня 2008 року № 1090 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>.
39. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 34 „Платіж на основі акцій” : Наказ міністерства фінансів України від 30 грудня 2008 року № 1577 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>.

Тема 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

ПЛАН

1. Поняття, зміст та структура бухгалтерського балансу
2. Зміни в балансі під впливом господарських операцій
3. Класифікація балансів
4. Схеми балансових конструкцій в міжнародній практиці
5. Зміст і структура рахунків бухгалтерського обліку, їх зв'язок з балансом
6. Суть і значення подвійного запису
7. Синтетичні й аналітичні рахунки бухгалтерського обліку
8. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку

Питання для обговорення

1. Яке рівняння стало основою побудови балансу?
2. Яка головна умова балансу?
3. За якими класифікаційними ознаками зазвичай класифікують баланси?
4. Які західноєвропейські балансові конструкції поширені в Німеччині та Франції?
5. Які особливості мають латиноамериканські балансові конструкції?
6. Який обліковий символ використовують для запису й узагальнення збільшення або зменшення певного виду доходів, витрат, активів, зобов'язання та власного капіталу підприємства, установи, організації?
7. В яких рахунках залишок господарських засобів на початок місяця та збільшення їх відображають по дебету, а вибуття – по кредиту?
8. В яких рахунках збільшення джерел коштів (або заборгованості за одержані господарські засоби) відображають по кредиту, а зменшення – по дебету?
9. В якому документі наведено перелік рахунків бухгалтерського обліку?
10. В якому документі наведено схеми реєстрації та групування на рахунках бухгалтерського обліку фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків)?

11. Які рахунки називають синтетичними?
12. Які рахунки називають аналітичними?

Тестові завдання

1. Основою побудови балансу стало рівняння:

- 1) $A = BK + Z$, де A – активи; BK – власний капітал; Z – зобов'язання;
- 2) $A = BK - Z$, де A – активи; BK – власний капітал; Z – зобов'язання;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Зазвичай баланси класифікують за такими класифікаційними ознаками:

- 1) час складання, спосіб очищення, джерело складання, об'єм інформації, характер діяльності, форма власності;
- 2) час подання, спосіб виявлення помилок, джерело складання, об'єм інформації, характер діяльності, форма власності;
- 3) немає правильної відповіді.

3. За часом складання баланси поділяють на:

- 1) вступні, поточні, санаційні, ліквідаційні, роздільні, об'єднувальні;
- 2) інвентарні, книжні та генеральні;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Активи – це:

- 1) ресурси, які контролювані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому;
- 2) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Власний капітал – це:

- 1) частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;
- 2) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Зобов'язання – це:

- 1) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди;
- 2) ресурси, які контролює підприємство в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому;
- 3) немає правильної відповіді.

7. За джерелами складання баланси поділяють на:

- 1) інвентарні, книжні та генеральні;
- 2) вступні, поточні, санаційні, ліквідаційні, роздільні, об'єднувальні;
- 3) немає правильної відповіді.

8. За об'ємом інформації баланси поділяють на:

- 1) одиничні та зведені;
- 2) вступні, поточні, санаційні, ліквідаційні, роздільні, об'єднувальні;
- 3) немає правильної відповіді.

9. Баланс-брутто – це:

- 1) баланс, до якого входять регульовальні статті;
- 2) баланс, до якого регульовальні статті не входять;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Баланс-нетто – це:

- 1) баланс, до якого регульовальні статті не входять;
- 2) баланс, до якого входять регульовальні статті;
- 3) немає правильної відповіді.

11. Бухгалтерський рахунок – є:

- 1) обліковим символом, який використовують для запису й узагальнення збільшення або зменшення певного виду доходів, витрат, активів, зобов'язання та власного капіталу підприємства, установи, організації;
- 2) обліковим символом, який використовують для інвентаризації усіх видів доходів, витрат, активів, зобов'язання та власного капіталу підприємства, установи, організації;
- 3) немає правильної відповіді.

12. За формою бухгалтерський рахунок – це:

- 1) таблиця, ліву частину якої називають „дебет”, на якій відображають господарські операції, а праву – „кредит”;
- 2) таблиця, праву частину якої називають „дебет”, на якій відображають господарські операції, а ліву – „кредит”;
- 3) немає правильної відповіді.

13. Сальдо рахунка – це:

- 1) різниця між підсумками записів по дебету і кредиту рахунків з урахуванням змін на рахунку на кінець звітного періоду;
- 2) сума підсумків записів по дебету і кредиту рахунків з урахуванням змін на рахунку на кінець звітного періоду;
- 3) немає правильної відповіді.

14. Перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку наведено у:

- 1) Плані рахунків бухгалтерського обліку та в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій;
- 2) Законах України „Про аудиторську діяльність в Україні” і „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- 3) немає правильної відповіді.

15. Пасивні рахунки слугують для:

- 1) обліку джерел господарських засобів і коштів за їхнім цільовим призначенням і відображають зміст пасивної частини балансу;
- 2) обліку господарських засобів і коштів за їхнім складом і розміщенням, вони відображають зміст активної частини бухгалтерського балансу;
- 3) немає правильної відповіді.

16. Активні рахунки призначені для:

- 1) обліку господарських засобів і коштів за їхнім складом і розміщенням, вони відображають зміст активної частини бухгалтерського балансу;
- 2) обліку джерел господарських засобів і коштів за їхнім цільовим призначенням і відображають зміст пасивної частини балансу;
- 3) немає правильної відповіді.

17. Оборотна відомість по синтетичних рахунках є:

- 1) способом узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку з метою перевірки повноти та правильності облікових записів і складання балансу, а також отримання узагальненої інформації про наявність і зміни господарських ресурсів та джерел формування, потрібної для управління діяльністю господарюючого суб'єкта;
- 2) способом узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку для перевірки повноти та правильності облікових записів і складання балансу, а також отримання узагальненої інформації про наявність і зміни господарських ресурсів та джерел їх формування, потрібної для управління діяльністю господарюючого суб'єкта;
- 3) немає правильної відповіді.

18. Синтетичними називають рахунки, призначені для:

- 1) обліку економічно однорідних груп засобів, їхніх джерел, господарських процесів і результатів діяльності у грошовому вимірнику;
- 2) обліку наявності та змін конкретних видів засобів, їхніх джерел і господарських процесів;

3) немає правильної відповіді.

19. Аналітичними називають рахунки, призначені для:

- 1) обліку наявності і змін конкретних видів засобів, їхніх джерел і господарських процесів;
- 2) обліку економічно однорідних груп засобів, їхніх джерел, господарських процесів і результатів діяльності у грошовому вимірнику;
- 3) немає правильної відповіді.

20. Подвійний запис є:

- 1) способом відображення господарських операцій на кореспондуючих рахунках, при якому кожна операцію записують на дебеті одного та кредиті другого рахунка в тій самій сумі;
- 2) способом узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку для перевірки повноти та правильності облікових записів й складання балансу, а також отримання узагальненої інформації про наявність і зміни господарських ресурсів, джерел формування, потрібної для управління діяльністю господарюючого суб'єкта;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.
2. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. 6-те вид. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.
3. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
4. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2010. 480 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 2-ге вид., випр. й доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2011. 520 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2013. 420 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2018. 686 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 20 с.
9. Плиса В. Й., Плиса З. П. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Вип. 41. 2009. С. 492-500.
10. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2017. 200 с.
11. Плиса З. П. Балансові конструкції: економічна природа, зміст та історія розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2014. № 2. С. 143-148.
12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.
15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

- 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” Наказ міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 628 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність” : Наказ міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
19. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [План рахунків бухгалтерського обліку] : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.

Тема 3. ОЦІНЮВАННЯ ТА КАЛЬКУЛЯЦІЯ. ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ТЕХНІКА І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ПЛАН

1. Оцінювання в системі бухгалтерського обліку
2. Калькуляція і калькулювання
3. Документація та організація документообороту на підприємстві
4. Інвентаризація: види та порядок проведення.
5. Техніка та форми бухгалтерського обліку

Питання для обговорення

1. Які об'єкти бухгалтерського обліку підлягають оцінці?
2. За якими методами можуть оцінювати витрати виробничих запасів ?
3. Як поділяють всі витрати за способом врахування в собівартість?
4. Які статті входять до типової номенклатури статей витрат?
5. Які основні методи (прийоми) визначення фактичної собівартості об'єкта обліку використовують у практичній діяльності?
6. Що є об'єктом калькуляції?
7. Які обов'язкові реквізити повинні мати первинні та зведені облікові документи, які складені на паперових або машинних носіях?
8. Хто несе відповідальність за організацію інвентаризації на підприємстві?
9. Яким документом оформляють результати контрольних перевірок інвентаризацій на підприємстві?
10. Який обліковий реєстр використовують для відображення оборотів за кредитом рахунків 30 „Готівка”, 31 „Рахунки в банках”, 33 „Інші кошти”?
11. В якому обліковому реєстрі відображають операції з одержання довгострокових і короткострокових позик та інші операції, облік яких ведуть на рахунках 50 „Довгострокові позики” і 60 „Короткострокові позики”?
12. Який обліковий реєстр призначений для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів та зносу необоротних активів, а також для відображення капітальних і фінансових інвестицій (за кредитом рахунків 10 „Основні засоби”, 11 „Інші необоротні матеріальні активи”, 12 „Нематеріальні активи”, 13 „Знос (амортизація) необоротних активів”, 14 „Довгострокові фінансові інвестиції”, 15 „Капітальні інвестиції”, 18 „Довгострокова дебіторська заборгованість та інші

- необоротні активи”, 19 „Гудвіл”, 35 „Поточні фінансові інвестиції”)?
13. Які облікові реєстри призначені для обліку витрат діяльності та відображення кредитових оборотів на рахунках обліку запасів, розрахунків з оплати праці, відрахувань на соціальні заходи?
  14. Який обліковий реєстр призначено для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства та фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій (за кредитом рахунків 70 „Доходи від реалізації”, 71 „Інший операційний дохід”, 72 „Дохід від участі в капіталі”, 73 „Інші фінансові доходи”, 74 „Інші доходи”, 76 „Страхові платежі”, 79 „Фінансові результати”)?
  15. В якому обліковому реєстрі відображають операції про зміни у складі власного капіталу підприємства, про нарахування, одержання і витрачання забезпечень, майбутніх витрат і платежів і коштів цільового призначення (за кредитом рахунків 40 „Зареєстрований (пайовий) капітал”, 41 „Капітал у дооцінках”, 42 „Додатковий капітал”, 43 „Резервний капітал”, 44 „Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)”, 45 „Вилучений капітал”, 46 „Неоплачений капітал”, 47 „Забезпечення майбутніх витрат і платежів”, 48 „Цільове фінансування і цільові надходження”, 49 „Страхові резерви”)?
  16. В якому обліковому реєстрі ведуть аналітичний облік в розрізі об’єктів позабалансового обліку?

Тестові завдання

1. Оцінювання – це:

- 1) спосіб вартісного визначення господарських фактів – явищ і процесів;
- 2) спосіб логічного узагальнення господарських фактів – явищ і процесів;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Калькуляція є:

- 1) процесом розрахунку грошових витрат на одиницю продукції і конкретного виду робіт, послуг;
- 2) процесом узагальнення грошових потоків спрямованих на виробництво готової продукції;
- 3) немає правильної відповіді.

3. За способом врахування в собівартість всі витрати поділяють на:

- 1) прямі й непрямі;
- 2) змінні й постійні;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Оцінці підлягають такі об’єкти бухгалтерського обліку:

- 1) основні засоби, нематеріальні активи, виробничі запаси, готова продукція, товари, фінансові інвестиції (короткострокові й довгострокові);
- 2) грошові кошти, доходи і витрати;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Розрізняють такі види калькуляцій:

- 1) нормативну, планову (кошторисну) і фактичну (звітну) калькуляцію;
- 2) пряму, непрямую і синтетичну;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Нормативну калькуляцію:

- 1) розраховують на початок звітного періоду і є величиною витрат, яку підприємство на момент складання калькуляції, враховуючи існуючі технології, витрачає на одиницю продукції, що випускається, з урахуванням норм, які діють, постатейно;
- 2) розраховують за окремими калькуляційними статтями витрат, які підприємство планує до кінця звітного періоду;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Планова (кошторисна) калькуляція – це:

- 1) собівартість кожного виробу, виду або групи продукції, розрахована за окремими калькуляційними статтями витрат, які підприємство планує до кінця звітного періоду;
- 2) фактична величина витрат на конкретний вид продукції в звітному періоді. Вона

одночасно характеризує рівень відхилення собівартості, визначеної нормативною та плановою калькуляціями;

3) немає правильної відповіді.

8. Фактична (звітна) калькуляція – це:

1) фактична величина витрат на конкретний вид продукції в звітному періоді. Вона одночасно характеризує рівень відхилення собівартості, визначеної нормативною та плановою калькуляціями;

2) собівартість кожного виробу, виду або групи продукції, розрахована за окремими калькуляційними статтями витрат, які підприємство планує до кінця звітнього періоду;

3) немає правильної відповіді.

9. Інвентаризація – це:

1) процес, під час якого визначають реальну наявність майна (основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, грошей, нематеріальних активів, документів) на підприємстві та порівнюють отримані результати з даними обліку;

2) процес, під час якого визначають першопочаткову вартість майна (основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, грошей, нематеріальних активів, документів) на підприємстві та порівнюють отримані результати з даними обліку;

3) немає правильної відповіді.

10. Суть журнальної форми бухгалтерського обліку полягає у тому, що:

1) на підставі згрупованих даних первинних документів усі господарські операції реєструють у відповідних відомостях і журналах, записи в журнали й відомості роблять щоденно або в міру надходження первинних документів;

2) на підставі перевірених і згрупованих за певною ознакою первинних документів складають меморіальні ордери, в яких зазначають кореспонденцію рахунків за проведеною господарською операцією та її суму, їх складають на один документ і на групу однорідних первинних документів;

3) немає правильної відповіді.

11. При автоматизованій формі бухгалтерського обліку:

1) збирання, передавання, систематизація та оброблення бухгалтерської інформації здійснюють автоматизовано з використанням спеціально розробленого програмного забезпечення, його суть полягає у тому, що дані про виконані на підприємстві господарські операції з паперових носіїв первинної облікової інформації записують на машинні носії (магнітні стрічки, магнітні диски тощо);

2) на підставі згрупованих даних первинних документів усі господарські операції реєструють у відповідних відомостях і журналах, записи в журнали й відомості роблять щоденно або в міру надходження первинних документів;

3) немає правильної відповіді.

12. Суть меморіально-ордерної форми полягає у тому, що:

1) на підставі перевірених і згрупованих за певною ознакою первинних документів складають меморіальні ордери, в яких зазначають кореспонденцію рахунків за виконаною господарською операцією та її суму, їх складають на один документ і на групу однорідних первинних документів;

2) на підставі згрупованих даних первинних документів усі господарські операції реєструють у відповідних відомостях і журналах, записи в журнали й відомості роблять щоденно або в міру надходження первинних документів;

3) немає правильної відповіді.

13. У господарській практиці застосовують такі форми бухгалтерського обліку:

1) меморіально-ордерну; Журнал-Головна; журнальну; спрощену; автоматизовану;

2) автоматизовано-ордерну; Журнал-Головна; газетно-журнальну; оптимізаційно-спрощену; інформаційно-автоматизовану;

3) немає правильної відповіді.

14. Журнал-Головна – є:

1) спрощеним різновидом меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку (застосовують на невеликих підприємствах), особливістю цієї форми обліку є поєднання хронологічного та систематичного обліку за синтетичними рахунками в одному комбінованому реєстрі – книзі Журнал-Головна, яка поєднує в собі реєстраційний журнал та Головну книгу;

- 2) спрощеним різновидом спрощеної форми бухгалтерського обліку (застосовують на малих підприємствах), особливістю цієї форми обліку є ведення обліку за аналітичними рахунками в одному комбінованому реєстрі – Загальній оборотно-калькуляційній відомості;
- 3) немає правильної відповіді.

15. Суть автоматизованої форми бухгалтерського обліку збирання, передавання, систематизація та оброблення бухгалтерської інформації полягає у тому, що:

- 1) дані про виконання на підприємстві господарські операції з паперових носіїв первинної облікової інформації записують на машинні носії (магнітні стрічки, магнітні диски тощо);
- 2) на підставі перевірених і згрупованих за певною ознакою первинних документів складають меморіальні ордери, в яких зазначають кореспонденцію рахунків за проведеною господарською операцією та її суму, їх складають на один документ і на групу однорідних первинних документів;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
4. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. 6-те вид. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2010. 480 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 2-ге вид., випр. й доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2011. 520 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2013. 420 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2018. 686 с.
9. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
10. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 20 с.
11. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2017. 200 с.
12. Плиса В., Плиса З. Проблеми забезпечення якості аудиту в Україні. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2017. Вип. 54. С. 218-224.
13. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2000. 578 с.
14. Сопко В., Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2000. 260 с.

Тема 4. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

ПЛАН

1. Облік основних засобів
2. Облік нематеріальних активів
3. Облік довгострокових фінансових інвестицій
4. Облік інших необоротних матеріальних активів

Питання для обговорення

1. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи?
2. За якими групами для цілей бухгалтерського обліку класифікують основні засоби?
3. З яких витрат складається первісна вартість об'єкта основних засобів?
4. Які методи застосовують, коли нараховують амортизацію основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів)?
5. Який рахунок передбачено для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів?
6. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи?
7. Який рахунок передбачено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух нематеріальних активів ?
8. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції зі спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності?
9. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних та місцевих позик, статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном?
10. Який рахунок передбачено для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 „Основні засоби”?

Тестові завдання

1. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби”;
- 2) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Основні засоби – це:

- 1) матеріальні активи, які підприємство утримує, щоб використати їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);
- 2) немонетарні активи, які не мають матеріальної форми та можуть бути ідентифіковані;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Амортизація – це:

- 1) систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів

- протягом строку їхнього корисного використання (експлуатації);
- 2) спосіб визначення фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей на підприємстві та звірка з даними бухгалтерського обліку, що є обов'язковим прийомом бухгалтерського обліку;
  - 3) немає правильної відповіді.

4. Для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів призначений рахунок:

- 1) 15 „Капітальні інвестиції”;
- 2) 14 „Довгострокові фінансові інвестиції”;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів й орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів призначено рахунок:

- 1) 10 „Основні засоби”;
- 2) 12 „Нематеріальні активи”;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Для узагальнення інформації про нараховану амортизацію та індексацію зношення (накопиченої амортизації) необоротних матеріальних і нематеріальних активів, які підлягають амортизації, призначено рахунок:

- 1) 13 „Знос (амортизація) необоротних активів”;
- 2) 12 „Нематеріальні активи”;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи і незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”;
- 2) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Нематеріальний актив – це:

- 1) немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований;
- 2) матеріальні активи, які підприємство утримує, щоб використати їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);
- 3) немає правильної відповіді.

9. Для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух нематеріальних активів призначений рахунок:

- 1) 12 „Нематеріальні активи”;
- 2) 10 „Основні засоби”;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції зі спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності визначає:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”;
- 2) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”

- [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
  6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
  7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
  8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
  9. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
  10. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
  11. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
  12. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
  13. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З. П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9)– 408 с. – С. 266 – 271.
  14. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. / В. В. Сопко – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

Тема 5. ОБЛІК ЗАПАСІВ

ПЛАН

1. Облік виробничих запасів підприємства
2. Облік товарів і товарних операцій
3. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів

Питання для обговорення

1. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси та розкриття її у фінансовій звітності?
2. Як класифікують запаси?
3. Який рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать підприємству та є у складі запасів?
4. Які методи застосовують в бухгалтерському обліку для оцінки вибуття запасів?
5. Як оцінюють в бухгалтерському обліку запаси на дату балансу?
6. Які первинні документи застосовують для обліку виробничих запасів на підприємстві?
7. Які первинні документи застосовують для обліку товарів і товарних операцій на підприємстві?
8. Які первинні документи застосовують для обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів підприємства?
9. Які реєстри аналітичного обліку застосовують для відображення господарських операцій зі запасами підприємства?

Тестові завдання

1. Запаси – це:

- 1) активи, які утримують для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва для подальшого продажу продукту виробництва; утримують для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством;
- 2) матеріальні активи, які підприємство утримує для використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);
- 3) немає правильної відповіді.

2. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси та розкриття її у фінансовій звітності визначає:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”;
- 2) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби”;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини та матеріалів (у тім числі сировина й матеріали, які є в дорозі та в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, відходів основного виробництва призначено рахунок:

- 1) 20 „Виробничі запаси”;
- 2) 28 „Товари”;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Облік руху товарно-матеріальних цінностей, які надійшли на підприємство для продажу, ведуть на рахунку:

- 1) 28 „Товари”;
- 2) 20 „Виробничі запаси”;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать підприємству та є у складі запасів, призначено рахунок:

- 1) 22 „Малоцінні та швидкозношувані предмети”;
- 2) 20 „Виробничі запаси”;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Для журнально-ордерної форми обліку регістрами аналітичного обліку виробничих запасів підприємства є:

- 1) журнал 5, журнал 5а та відомість 5.1;
- 2) журнал 4 та відомість 4.2;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Для спрощеної форми обліку регістрами аналітичного обліку виробничих запасів підприємства є:

- 1) відомість 2-м;
- 2) відомість 4-м;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Для журнально-ордерної форми обліку регістрами аналітичного обліку товарів і товарних операцій підприємства є:

- 1) журнал 5 (Розділи III, IV), журнал 5а (Розділи III, IV);
- 2) журнал 4 та відомість 4.2;
- 3) немає правильної відповіді.

9. Для спрощеної форми обліку регістрами аналітичного обліку товарів і товарних операцій підприємства є:

- 1) відомість 2-м;
- 2) відомість 4-м;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Для журнально-ордерної форми обліку регістрами аналітичного обліку

малоцінних і швидкозношуваних предметів підприємства є:

- 1) журнал 5, журнал 5а та відомість 5.1;
- 2) журнал 4 та відомість 4.2;
- 3) немає правильної відповіді.

11. Для спрощеної форми обліку реєстрами аналітичного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів підприємства є:

- 1) відомість 2-м;
- 2) відомість 4-м;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

15. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 „Фінансові витрати” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
21. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
22. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
23. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
24. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
25. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З. П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9)– 408 с. – С. 266 – 271.

Тема 6. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ І ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

ПЛАН

1. Облік дебіторської заборгованості
2. Облік касових операцій
3. Облік коштів на рахунках у банках. Види та форми безготівкових розрахунків, їх відображення у бухгалтерському обліку

Питання для обговорення

1. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську

- заборгованість?
2. Який рахунок призначено для обліку довгострокової дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає під час нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу?
  3. Який рахунок призначено для обліку заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантажену продукцію (товари), виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена векселями?
  4. На якому рахунку ведуть узагальнення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками за відвантажену продукцію, товари, виконані роботи й послуги, крім заборгованості, яка забезпечена векселем, а також узагальнюється інформація про розрахунки з учасниками промислово-фінансової групи?
  5. Який рахунок призначено для обліку резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, щодо якої є ризик неповернення?
  6. Який документ визначеної форми застосовують для здійснення первинного обліку готівки в касі?
  7. З якою метою на підприємствах проводять інвентаризації кас?
  8. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів в касі підприємства?
  9. Які документи юридична особа подає до банку для відкриття поточного рахунку?
  10. Який рахунок призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що є на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій?
  11. На якому рахунку ведуть узагальнення інформації про наявність і рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які є в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства?
  12. Які види платіжних інструментів використовують під час виконання розрахункових операцій?
  13. За допомогою яких систем клієнт може проводити дистанційне обслуговування рахунку?
  14. Який розрахунковий документ містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача?

Тестові завдання

1. Для обліку довгострокової дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає під час нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу використовують синтетичний рахунок:

- 1) 18 „Довгострокова дебіторська заборгованість”;
- 2) 38 „Резерв сумнівних боргів”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Облік заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантажену продукцію (товари), виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена векселями ведуть на синтетичному рахунку:

- 1) 34 „Короткострокові векселі одержані”;
- 2) 38 „Резерв сумнівних боргів”;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Облік розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків, за позиками членів кредитних спілок та за іншими операціями ведуть на синтетичному рахунку: 37 „Розрахунки з різними дебіторами”.

- 1) 37 „Розрахунки з різними дебіторами”;
- 2) 34 „Короткострокові векселі одержані”;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Облік резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, щодо якої є ризик неповернення ведуть на синтетичному рахунку:.

- 1) 38 „Резерв сумнівних боргів”;
- 2) 37 „Розрахунки з різними дебіторами”;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у касі підприємства призначений синтетичний рахунок:

- 1) 30 „Готівка”;
- 2) 33 „Інші кошти”;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Для обліку наявності та руху грошових коштів, що є на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій призначено синтетичний рахунок:

31 „Рахунки в банках”.

- 1) 31 „Рахунки в банках”;
- 2) 30 „Готівка”;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Узагальнення інформації про наявність і рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства ведуть на синтетичному рахунку:

- 1) 33 „Інші кошти”;
- 2) 30 „Готівка”;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Ліміт каси підприємства визначають на підставі розрахунку:

- 1) середньоденного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси, за рішенням керівника підприємства або уповноваженої ним особи;
- 2) середньорічного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси, за рішенням керівника підприємства або уповноваженої ним особи;
- 3) немає правильної відповіді.

9. Дебіторська заборгованість – це:

- 1) сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату;
- 2) сума заборгованості підприємства кредиторам на певну дату;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначено у:

- 1) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”;
- 2) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 11 „Зобов'язання”;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
6. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України

- як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
7. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
  8. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
  9. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З. П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9)– 408 с. – С. 266 – 271.

Тема 7. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ПЛАН

1. Сутність, оцінка та класифікація фінансових інвестицій
2. Бухгалтерський облік фінансових інвестицій

Питання для обговорення

1. У якому Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку визначено методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції зі спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності?
2. На якому рахунку ведуть облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, у тім числі депозитних сертифікатів?
3. Який рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних та місцевих позик, статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном?
4. Які первинні документи застосовують для обліку фінансових інвестицій підприємства?
5. Які реєстри аналітичного обліку застосовують для відображення господарських операцій з фінансових інвестицій підприємства?
6. Як відображають у бухгалтерському обліку на дату балансу фінансові інвестиції в асоційовані й дочірні підприємства та в спільну діяльність зі створенням юридичної особи (спільного підприємства)?
7. Як відображають у бухгалтерському обліку фінансові інвестиції в асоційовані й дочірні підприємства?

Тестові завдання

1. Валові інвестиції – це:
  - 1) загальний обсяг інвестування в певному періоді, що спрямований на нове будівництво, придбання засобів виробництва та приріст товарно-матеріальних цінностей;
  - 2) загальний обсяг інвестування за мінусом суми амортизаційних відрахувань в певному періоді, що спрямований на нове будівництво, придбання засобів виробництва та приріст товарно-матеріальних цінностей;
  - 3) немає правильної відповіді.
2. Чисті інвестиції – це:
  - 1) сума валових інвестицій без суми амортизаційних відрахувань у певному періоді;
  - 2) сума валових інвестицій з подвійною сумою амортизаційних відрахувань у певному періоді;
  - 3) немає правильної відповіді.
3. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції зі спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності визначено у:
  - 1) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”;

2) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”;

3) немає правильної відповіді.

4. Облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій і еквівалентів грошових коштів, утім числі депозитних сертифікатів ведеться на рахунку:

1) 35 „Поточні фінансові інвестиції”;

2) 14 „Довгострокові фінансові інвестиції”;

3) немає правильної відповіді.

5. Для узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних і місцевих позик, статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном, призначений рахунок:

1) 14 „Довгострокові фінансові інвестиції”;

2) 35 „Поточні фінансові інвестиції”;

3) немає правильної відповіді.

6. При журнально-ордерній формі обліку регістрами аналітичного обліку фінансових інвестицій підприємства є:

1) журнал 4 та відомість 4.2;

2) журнал 5, журнал 5а та відомість 5.1;

3) немає правильної відповіді.

7. За спрощеної форми обліку регістрами аналітичного обліку фінансових інвестицій підприємства є:

1) відомість 4-м (розділ II);

2) відомість 2-м;

3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
6. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
7. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
8. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
9. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З. П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9)– 408 с. – С. 266 – 271.

Тема 8. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

ПЛАН

1. Поняття і склад власного капіталу підприємства
2. Визнання та структура власного капіталу підприємства
3. Бухгалтерський облік власного капіталу підприємства
4. Поняття та види зобов'язань
5. Облік довгострокових зобов'язань
6. Облік поточних зобов'язань
7. Облік забезпечень

Питання для обговорення

1. Який рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про стан і рух статутного капіталу підприємства?
2. Який рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про суми пайових внесків членів споживчого товариства, колективного сільськогосподарського підприємства, житлово-будівельного кооперативу, кредитної спілки та інших підприємств, що передбачені установчими документами?
3. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про суми, на які вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість, а також про суми дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів та вартість необоротних активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших осіб, та інші види додаткового капіталу?
4. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про стан і рух резервного капіталу підприємства, створеного відповідно до чинного законодавства та установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку?
5. На якому рахунку ведуть облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку?
6. На якому рахунку ведуть облік вилученого капіталу, у разі викупу власних акцій (часток) у акціонерів з метою перепродажу, анулювання (зменшення статутного капіталу) тощо?
7. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про зміни у складі неоплаченого капіталу підприємства?
8. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про рух коштів, які за рішенням підприємства резервуються для забезпечення майбутніх витрат і платежів і включення їх до витрат поточного періоду?
9. На якому рахунку ведуть облік та узагальнення інформації про наявність і рух коштів фінансування заходів цільового призначення (в тім числі отриману гуманітарну допомогу)?
10. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про рух коштів страхових резервів підприємствами, які є страховиками відповідно до Закону України "Про страхування" і в передбаченому порядку формують страхові резерви?
11. Які первинні документи застосовують для обліку власного капіталу підприємства?
12. Які реєстри аналітичного обліку застосовують для відображення господарських операцій з власним капіталом підприємства?
13. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності?
14. Який рахунок передбачено для обліку розрахунків за довгостроковими позиками банків та іншими залученими позиковими коштами в інших осіб, які не є поточним зобов'язанням?
15. На якому рахунку ведуть облік розрахунків з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами за матеріальні цінності, виконані роботи, отримані послуги та за іншими операціями, заборгованість за якими забезпечена виданими векселями та не є поточним зобов'язанням ведуть на рахунок?
16. Який рахунок використовують для обліку розрахунків з іншими особами за

- випущеними та сплаченими власними облігаціями строком погашення більше дванадцяти місяців з дати балансу?
17. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про стан розрахунків з орендодавцями за необоротні активи, передані на умовах довгострокової оренди?
  18. На якому рахунку ведуть облік суми податків на прибуток, які сплачуватимуть у наступних періодах внаслідок виникнення тимчасової різниці між балансовою вартістю активів або зобов'язань та оцінкою цих активів або зобов'язань, які використовують з метою оподаткування?
  19. На якому рахунку ведуть облік розрахунків у національній та іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцяти місяців з дати балансу, й за позиками, термін погашення яких минув?
  20. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про стан розрахунків за поточними зобов'язаннями, переведеними зі складу довгострокових, при настанні строку погашення протягом дванадцяти місяців з дати балансу?
  21. На якому рахунку ведуть облік розрахунків за заборгованістю постачальникам, підрядникам та іншим кредиторам за одержані сировину, матеріали, товари, послуги, роботи та за іншими операціями, на яку підприємством видані векселі?
  22. На якому рахунку ведуть синтетичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги?
  23. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, враховуючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету?
  24. На якому рахунку ведуть облік розрахунків за зборами на обов'язкове державне пенсійне страхування, на обов'язкове соціальне страхування, на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття тощо, за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства, страхуванням майна та за іншими розрахунками за страхуванням?
  25. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать до облікового та необлікового складу підприємства, – з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомог тощо), за не одержані у визначений строк з каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами?
  26. Який рахунок передбачено для узагальнення інформації про розрахунки з учасниками та засновниками підприємства, що пов'язані з розподілом власного капіталу (дивіденди, повернення часток тощо)?

Тестові завдання

1. Для узагальнення інформації про стан і рух коштів різновидностей власного капіталу – статутного, пайового, додаткового, резервного, вилученого, неоплаченого, а також нерозподілених прибутків (непокритих збитків), цільових надходжень, забезпечень майбутніх витрат і платежів, страхових резервів призначені:

- 1) рахунки класу 4. „Власний капітал та забезпечення зобов'язань”;
- 2) рахунки класу 5. „Довгострокові зобов'язання”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Для обліку та узагальнення інформації про стан і рух статутного капіталу підприємства призначено рахунок:

- 1) 40 „Зареєстрований (пайовий) капітал”;
- 2) 41 „Капітал у дооцінках”;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Для обліку й узагальнення інформації про суми пайових внесків членів споживчого товариства, колективного сільськогосподарського підприємства, житлово-будівельного кооперативу, кредитної спілки та інших підприємств, що передбачені установчими документами призначено рахунок:

- 1) 41 „Капітал у дооцінках”;
- 2) 42 „Додатковий капітал”;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Для узагальнення інформації про суми, на які вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість, а також про суми дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів та вартість необоротних активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших осіб, та інші види додаткового капіталу призначено рахунок:

- 1) 42 „Додатковий капітал”;
- 2) 46 „Неоплачений капітал”;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Для узагальнення інформації про стан і рух резервного капіталу підприємства, створеного відповідно до чинного законодавства та установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку призначено рахунок:

- 1) 43 „Резервний капітал”;
- 2) 46 „Неоплачений капітал”;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Для узагальнення інформації про зміни у складі неоплаченого капіталу підприємства призначено рахунок:

- 1) 46 „Неоплачений капітал”;
- 2) 47 „Забезпечення майбутніх витрат і платежів”;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Узагальнення інформації про рух коштів, які за рішенням підприємства резервують для забезпечення майбутніх витрат і платежів і включення їх до витрат поточного періоду ведуть на рахунок:

- 1) 47 „Забезпечення майбутніх витрат і платежів”;
- 2) 43 „Резервний капітал”;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Для узагальнення інформації про рух коштів страхових резервів підприємствами, які є страховиками відповідно до Закону України „Про страхування” і в передбаченому порядку формують страхові резерви, призначено рахунок:

- 1) 49 „Страхові резерви”;
- 2) 43 „Резервний капітал”;
- 3) немає правильної відповіді.

9. У журнально-ордерній формі обліку регістрами аналітичного обліку власного капіталу підприємства є:

- 1) журнал 7;
- 2) журнал 5;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Додатковий вкладений капітал – це:

- 1) сума, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість;
- 2) зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства;
- 3) немає правильної відповіді.

11. Зобов’язання – це:

1. заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди;
2. заборгованість підприємства, яка виникне внаслідок майбутніх подій і генерування якої в майбутньому, як очікується, призведе до збільшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди;
3. немає правильної відповіді.

12. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов’язання та її розкриття у фінансовій звітності визначено у:

- 1) Положенні (стандарти) бухгалтерського обліку 11 „Зобов’язання”;
- 2) Положенні (стандарти) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”;
- 3) немає правильної відповіді.

13. Довгострокові зобов’язання – це:

- 1) всі зобов’язання, які не є поточними зобов’язаннями, з термінами погашення більше одного року після дати складання балансу, включаючи середньо- і

- 2) всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями, з термінами погашення більше десяти років після дати складання балансу, враховуючи п'ятирічні позики та кредити постачальників;
- 3) немає правильної відповіді.

14. Довгострокові зобов'язання відображають на рахунках бухгалтерського обліку, якщо:

- 1) їхня оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок погашення;
- 2) їхня оцінка не може бути достовірно визначена та існує ймовірність збільшення економічних вигод у майбутньому внаслідок погашення;
- 3) немає правильної відповіді.

15. Для обліку розрахунків з іншими особами за випущеними та сплаченими власними облігаціями строком погашення більше дванадцяти місяців з дати балансу використовують рахунок:

- 1) 52 „Довгострокові зобов'язання за облігаціями”;
- 2) 54 „Відстрочені податкові зобов'язання”;
- 3) немає правильної відповіді.

16. Для узагальнення інформації про стан розрахунків з орендодавцями за необоротні активи, передані на умовах довгострокової оренди передбачено рахунок:

- 1) 53 „Довгострокові зобов'язання з оренди”;
- 2) 54 „Відстрочені податкові зобов'язання”;
- 3) немає правильної відповіді.

17. Облік суми податків на прибуток, які сплачуватимуть у наступних періодах внаслідок виникнення тимчасової різниці між балансовою вартістю активів або зобов'язань та оцінкою цих активів або зобов'язань, яка використовується з метою оподаткування ведуть на рахунку:

- 1) 54 „Відстрочені податкові зобов'язання”;
- 2) 53 „Довгострокові зобов'язання з оренди”;
- 3) немає правильної відповіді.

18. Поточні зобов'язання – це:

- 1) зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу;
- 2) зобов'язання, які не будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути збільшені протягом одного місяця, починаючи з дати балансу;
- 3) немає правильної відповіді.

19. Облік розрахунків у національній та іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцяти місяців з дати балансу, й за позиками, термін погашення яких минув, ведуть на рахунку:

- 1) 60 „Короткострокові позики”;
- 2) 61 „Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями”;
- 3) немає правильної відповіді.

20. Узагальнення інформації про стан розрахунків за поточними зобов'язаннями, переведеними зі складу довгострокових, при настанні строку погашення протягом дванадцяти місяців з дати балансу, ведуть на рахунку:

- 1) 61 „Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями”;
- 2) 62 „Короткострокові векселі видані”;
- 3) немає правильної відповіді.

21. Облік розрахунків за заборгованістю постачальникам, підрядникам та іншим кредиторам за одержані сировину, матеріали, товари, послуги, роботи та за іншими операціями, на яку підприємством видані векселі ведуть на рахунку:

- 1) 62 „Короткострокові векселі видані”;
- 2) 61 „Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями”;
- 3) немає правильної відповіді.

22. Синтетичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги ведуть на рахунку:

- 1) 63 „Розрахунки з постачальниками та підрядниками”;

2) 67 „Розрахунки з учасниками”;

3) немає правильної відповіді.

23. Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, враховуючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету призначено рахунок:

1) 64 „Розрахунки за податками й платежами”;

2) 65 „Розрахунки за страхуванням”;

3) немає правильної відповіді.

24. Облік розрахунків за зборами на обов'язкове державне пенсійне страхування, на обов'язкове соціальне страхування, на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття тощо, за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства, страхуванням майна та за іншими розрахунками за страхуванням, ведуть на рахунок:

1) 65 „Розрахунки за страхуванням”;

2) 64 „Розрахунки за податками й платежами”;

3) немає правильної відповіді.

25. Узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до необлікового складу підприємства, – з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомог тощо), за не одержані в установленний строк з каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами ведуть на рахунок:

1) 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”;

2) 67 „Розрахунки з учасниками”;

3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
4. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
5. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
6. Плиса В. Й. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика / В.Й. Плиса, З.П. Плиса // Вісник Львівського університету. Серія економічна. – Вип. 41. – 2009. – С.492-500.
7. Плиса З. П. Балансові конструкції: економічна природа, зміст та історія розвитку / З.П. Плиса // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія „Економіка” : збірник наукових праць – Вип. 2(2). – 2014. – С.143-148.
8. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік: Довідник. / В. Й. Плиса, З. П. Ріль – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2009. – 200 с.
9. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
10. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З.П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9) – 408 с. – С. 266 – 271.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 „Зобов'язання” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

Тема 9. ОБЛІК ПРАЦІ, ЇЇ ОПЛАТИ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ

ПЛАН

1. Форми та системи оплати праці. Складові фонду оплати праці підприємства
2. Синтетичний і аналітичний облік заробітної плати
3. Облік нарахувань на фонд оплати праці й утримань зі заробітної плати

Питання для обговорення

1. За якими системами виконують оплату праці працівників?
2. Який рахунок призначено для обліку розрахунків за зборами на обов'язкове державне пенсійне страхування, на обов'язкове соціальне страхування, на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття тощо, за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства?
3. Які святкові дні визначено в Україні?
4. Скільки вихідних днів при п'ятиденному робочому тижні надають працівникам підприємства?
5. Скільки вихідних днів при шестиденному робочому тижні надають працівникам підприємства?
6. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, враховуючи податки з працівників підприємства?
7. Які основні первинні документи застосовують для обліку оплати праці?
8. Які реєстри аналітичного обліку застосовують для відображення господарських операцій з оплати праці?

Тестові завдання

1. Правові засади та гарантії здійснення громадянами України права розпоряджатися своїми здібностями до продуктивної і творчої праці визначає:

- 1) Кодекс законів про працю України;
- 2) Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Нормальна тривалість робочого часу працівників не може перевищувати:

- 1) 40 годин на тиждень;
- 2) 45 годин на тиждень;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Заробітна плата – це:

- 1) винагорода, обчислена зазвичай у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу, її розмір залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установи, організації і максимальним розміром не обмежується, вона підлягає індексації у встановленому законодавством порядку;
- 2) винагорода, обчислена зазвичай у натуральному виразі, яку власник або уповноважений ним орган видає працівникові за виконану ним роботу, її розмір залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установи, організації і обмежується максимальним розміром, вона не підлягає індексації;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Мінімальна заробітна плата – це:

- 1) законодавчо визначений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, погодинну норму праці (обсяг робіт);
- 2) встановлений працедавцем розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, погодинну норму праці (обсяг робіт);

3) немає правильної відповіді.

5. Узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать до облікового та до необлікового складу підприємства, – з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомоги тощо), за не одержані в установлений строк з каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами ведуть на синтетичному рахунку:

- 1) 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”;
- 2) 64 „Розрахунки за податками й платежами” (субрахунок 641 „Розрахунки за податками”);
- 3) немає правильної відповіді.

6. Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, призначено рахунок:

- 1) 64 „Розрахунки за податками й платежами” (субрахунок 641 „Розрахунки за податками”);
- 2) 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Скорочену тривалість робочого часу для працівників віком від 16 до 18 років встановлюють:

- 1) 36 годин на тиждень;
- 2) 40 годин на тиждень;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Скорочену тривалість робочого часу для осіб віком від 15 до 16 років (учнів віком від 14 до 15 років, які працюють у період канікул) встановлюють:

- 1) 24 години на тиждень;
- 2) 12 години на тиждень;
- 3) немає правильної відповіді.

9. Скорочену тривалість робочого часу для працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, встановлюють:

- 1) не більше як 36 годин на тиждень;
- 2) не більше як 24 години на тиждень;
- 3) немає правильної відповіді.

10. При шестиденному робочому тижні тривалість щоденної роботи не може перевищувати:

- 1) 7 годин за тижневої норми 40 годин, 6 годин за тижневої норми 36 годин і 4 годин за тижневої норми 24 години;
- 2) 5 годин за тижневої норми 40 годин, 4 години за тижневої норми 36 годин і 3 години за тижневої норми 24 години;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
4. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
5. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
6. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННБК „АТБ”, 2011. – 420 с.

Тема 10. ОБЛІК ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ПЛАН

1. Визнання та класифікація витрат діяльності підприємства
2. Облік виробничих витрат підприємства
3. Облік операційних витрат підприємства
4. Облік інших витрат

Питання для обговорення

1. У якому Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку визначено методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності?
2. Який рахунок призначено для узагальнення інформації про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг)?
3. Який рахунок призначено для обліку виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва, а також витрат на утримання та експлуатацію машин і устаткування?
4. На якому синтетичному рахунку відображають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства?
5. Який рахунок призначено для обліку витрат, пов'язаних зі збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг?
6. Який рахунок призначено для обліку витрат на проценти та інших витрат підприємства, пов'язаних зі запозиченнями?
7. Який рахунок призначено для обліку витрат від зменшення вартості інвестицій, облік яких ведеться за методом участі в капіталі, що виникають в процесі інвестиційної діяльності підприємства?
8. Який рахунок призначено для обліку витрат, які виникають у процесі звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів) та послуг?
9. На якому синтетичному рахунку ведуть облік суми витрат з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу?
10. Який рахунок призначено для обліку витрат і витрат, пов'язаних з подіями або операціями, які відрізняються від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вони повторюватимуться періодично або в кожному звітному періоді?

Тестові завдання

1. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності визначено у:

- 1) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”;
- 2) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 11 „Зобов'язання”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. До змінних загальновиробничих витрат належать:

- 1) витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності; вони розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо), враховуючи фактичну потужність звітного періоду;
- 2) витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності;
- 3) немає правильної відповіді.

3. До постійних загальновиробничих витрат зачисляють:

- 1) витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) зі зміною обсягу діяльності;
- 2) витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що

змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності; вони розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо), враховуючи фактичну потужність звітного періоду;

3) немає правильної відповіді.

4. Для узагальнення інформації про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) призначений рахунок:

1) 23 „Виробництво”;

2) 90 „Собівартість реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

5. Облік виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування ведуть на рахунок:

1) 91 „Загальновиробничі витрати”;

2) 92 „Адміністративні витрати”;

3) немає правильної відповіді.

6. Для узагальнення інформації про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг призначено рахунок:

1) 90 „Собівартість реалізації”;

2) 23 „Виробництво”;

3) немає правильної відповіді.

7. Загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства, відображають на рахунку:

1) 92 „Адміністративні витрати”;

2) 93 „Витрати на збут”;

3) немає правильної відповіді.

8. Облік витрат, пов'язаних зі збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг, ведеться на рахунку:

1) 93 „Витрати на збут”;

2) 90 „Собівартість реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

9. Облік нарахувань відсотків за кредит та інших витрат підприємства, пов'язаних із запозиченнями, ведуть на рахунку:

1) 95 „Фінансові витрати”;

2) 97 „Інші витрати”;

3) немає правильної відповіді.

10. Облік втрат від зменшення вартості інвестицій, облік яких ведеться за методом участі в капіталі, що виникають у процесі інвестиційної діяльності, підприємства ведуть на рахунку:

1) 96 „Втрати від участі в капіталі”;

2) 95 „Фінансові витрати”;

3) немає правильної відповіді.

11. Облік витрат, що виникають у процесі звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів) та послуг, ведуть на рахунку:

1) 97 „Інші витрати”;

2) 96 „Втрати від участі в капіталі”;

3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток” // <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
6. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
7. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
8. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.
9. Плиса З. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем / З. Плиса // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – Вип. 21. – Львів, 2010. – С. 383-386.
10. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України / З. П. Плиса – Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія „Люкс”, 2012. – № 1 (9)– 408 с. – С. 266 – 271.

Тема 11. ОБЛІК ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

ПЛАН

1. Визнання, класифікація та оцінка доходів підприємства
2. Облік доходів від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг
3. Облік доходів від іншої операційної діяльності
4. Бухгалтерський облік інших доходів підприємства
5. Облік фінансових результатів діяльності підприємства

Питання для обговорення

1. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності?
2. Які надходження від інших осіб не визнають доходами?
3. За якими групами класифікують у бухгалтерському обліку визнані доходи?
4. У разі наявності яких умов визнається дохід (виторг) від реалізації продукції (товарів, інших активів)?
5. За наявності яких умов результат операції з надання послуг може бути достовірно оцінений?
6. За яких умов дохід, який виникає внаслідок використання активів підприємства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів?
7. Які рахунки призначено для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства, а також від надзвичайних подій?
8. Що належить до інших операційних доходів підприємства?
9. Що включають до складу інших доходів підприємства?
10. Який рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій?

Тестові завдання

1. Доходи – це:

- 1) збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників);

- 2) зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу;
- 3) немає правильної відповіді.

2. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначає:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”;
- 2) Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”;
- 3) немає правильної відповіді.

3. Дохід (виторг) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це:

- 1) кошти за продану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), які надійшли на рахунок підприємства в банку чи до його каси;
- 2) кошти за куплену продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), які знято з рахунку підприємства в банку чи з його каси;
- 3) немає правильної відповіді.

4. Для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, доходів від страхової діяльності, про доходи від грального бізнесу, від проведення лотерей, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу призначено синтетичний рахунок:

- 1) 70 „Доходи від реалізації”;
- 2) 71 „Інший операційний дохід”;
- 3) немає правильної відповіді.

5. До інших операційних доходів зачисляють:

- 1) доходи від реалізації іноземної валюти; доходи від реалізації інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій); доходи від операційної оренди активів; доходи від операційної курсової різниці за операціями в іноземній валюті; суми штрафів, пені, неустойок та інших санкцій за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких одержані рішення суду, господарського суду про їхнє стягнення; доходи від списання кредиторської заборгованості, щодо якої минув строк позовної давності; відшкодування раніше списаних активів (надходження боргів, списаних як безнадійні); суми одержаних безоплатно оборотних активів та субсидій; інші доходи від операційної діяльності;
- 2) доходи від інвестицій, які здійснені в асоційовані, дочірні або спільні підприємства; доходи, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансової діяльності; доходи, які виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства; доходи, які виникли внаслідок надзвичайних подій;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виторгу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), ведуть на рахунку:

- 1) 71 „Інший операційний дохід”;
- 2) 70 „Доходи від реалізації”;
- 3) немає правильної відповіді.

7. До складу інших доходів підприємства зачисляють:

- 1) доходи від інвестицій, які здійснені в асоційовані, дочірні або спільні підприємства; доходи, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансової діяльності; доходи, які виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства; доходи, які виникли внаслідок надзвичайних подій;
- 2) доходи від реалізації іноземної валюти; доходи від реалізації інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій); доходи від операційної оренди активів; доходи від операційної курсової різниці за операціями в іноземній валюті; суми штрафів, пені, неустойок та інших санкцій за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких одержані рішення суду, господарського суду про їхнє стягнення; доходи від списання кредиторської

заборгованості, щодо якої минув строк позовної давності; відшкодування раніше списаних активів (надходження боргів, списаних як безнадійні); суми одержаних безоплатно оборотних активів та субсидій; інші доходи від операційної діяльності;

3) немає правильної відповіді.

8. Для узагальнення інформації про доходи від інвестицій, які здійснені в асоційовані, дочірні або спільні підприємства та облік яких ведуть за методом участі в капіталі призначено рахунок:

1) 72 „Дохід від участі в капіталі”;

2) 70 „Доходи від реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

9. Для обліку доходів, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов’язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства призначено рахунок:

1) 74 „Інші доходи”;

2) 70 „Доходи від реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

10. Для відображення доходів, які виникли внаслідок надзвичайних подій застосовують рахунок:

1) 71 „Інший операційний дохід”;

2) 70 „Доходи від реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

11. Для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій призначено рахунок:

1) 79 „Фінансові результати”;

2) 70 „Доходи від реалізації”;

3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід” [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
5. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Київ: Каравела, 2010. – 480 с.
6. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – [Друге видання]. – Київ: Каравела, 2011. – 520 с.
7. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : підручник / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011. – 420 с.

Тема 12. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

ПЛАН

1. Поняття, склад та елементи фінансової звітності
2. Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її підготовки
3. Розкриття інформації у фінансовій звітності
4. Консолідована фінансова звітність
5. Спрощена фінансова звітність

6. Порядок виправлення помилок у фінансовій звітності

Питання для обговорення

1. Яких принципів дотримуються, коли формують фінансову звітність підприємства?
2. Які дані повинна містити фінансова звітність для того, щоб вона була зрозумілою користувачам?
3. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності?
4. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає форму і склад статей балансу (звіту про фінансовий стан)?
5. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає форму і склад статей звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
6. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає форму і склад статей звіту про рух грошових коштів?
7. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає форму і склад статей звіту про власний капітал?
8. Яке Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності?
9. Яке національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку встановлює зміст і форму Фінансової звітності мікропідприємства та порядок заповнення її статей?

Тестові завдання

1. Порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності визначено у:

- 1) Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність”;
- 2) Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”;
- 3) немає правильної відповіді.

2. У звіті про фінансові результати розкривають інформацію про:

- 1) доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 2) рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- 3) немає правильної відповіді.

3. У звіті про рух грошових коштів наводять дані про:

- 1) рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- 2) доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

4. У звіті про власний капітал розкривається інформація про:

- 1) зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- 2) доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

5. Метою складання балансу є:

- 1) надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- 2) повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

6. Метою складання звіту про фінансові результати є:

- 1) надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи,

- 2) надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їхніх еквівалентах (грошові кошти) за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

7. Метою складання звіту про рух грошових коштів є:

- 1) надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їхніх еквівалентах (грошові кошти) за звітний період;
- 2) надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

8. Метою складання звіту про власний капітал є:

- 1) надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- 2) надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

9. Метою складання фінансової звітності є:

- 1) надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства;
- 2) надання фіскальним органам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи за звітний період;
- 3) немає правильної відповіді.

10. Підсумок активів балансу повинен дорівнювати:

- 1) сумі зобов'язань та власного капіталу;
- 2) сумі поточних, короткотермінових та довгострокових зобов'язань;
- 3) немає правильної відповіді.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.
4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2010. 480 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 2-ге вид., випр. й доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2011. 520 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2013. 420 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
9. Плиса В. Й., Плиса З. П. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Вип.

41. 2009. С. 492-500.
10. Плиса З. П. Балансові конструкції: економічна природа, зміст та історія розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2014. № 2. С. 143-148.
  11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
  12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” Наказ міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 628 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
  13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
  14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність” : Наказ міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>.
  15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
  16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” Наказ міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 628 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
  17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
  18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби” : Наказ міністерства фінансів України № 92 від 27 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/conv#Text>.
  19. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.
  20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”] : Наказ міністерства фінансів України № 246 від 20 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
  21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”] : Наказ міністерства фінансів України № 237 від 8 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.
  22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 „Зобов’язання” : Наказ міністерства фінансів України № 20 від 31 січня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.
  23. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

- 12 „Фінансові інвестиції” : Наказ міністерства фінансів України № 91 від 26 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>.
24. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 „Фінансові інструменти” : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 року № 559 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>.
25. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 „Оренда” : Наказ міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>.
26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”] : Наказ міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”] : Наказ міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
28. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток” : Наказ міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року № 353 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>.
29. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 „Будівельні контракти” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 року № 205 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>.
30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 „Об’єднання підприємств”] : Наказ міністерства фінансів України від 07 липня 1999 року № 163 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>.
31. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 „Вплив змін валютних курсів” : Наказ міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.
32. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 „Вплив інфляції” : Наказ міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 року № 147 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>.
33. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 „Розкриття інформації щодо пов’язаних сторін” : Наказ міністерства фінансів України від 18 червня 2001 року № 303 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>.
34. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 24 „Прибуток на акцію” : Наказ міністерства фінансів України від 16 липня 2001 року № 344 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>.
35. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність” : Наказ міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>.
36. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 „Виплати працівникам” : Наказ міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 року № 601 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>.

37. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 „Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” : Наказ міністерства фінансів України від 07 листопада 2003 року № 617 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>.
38. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 „Зменшення корисності активів” : Наказ міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року № 817 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>.
39. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 „Фінансова звітність за сегментами” : Наказ міністерства фінансів України від 19 травня 2005 року № 412 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>.
40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 „Біологічні активи” : Наказ міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 року № 790 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.
41. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 „Фінансові витрати” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 року № 415 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>.
42. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 „Інвестиційна нерухомість” : Наказ міністерства фінансів України від 02 липня 2007 року № 779 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>.
43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 „Витрати на розвідку запасів корисних копалин” : Наказ міністерства фінансів України від 26 серпня 2008 року № 1090 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>.
44. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 34 „Платіж на основі акцій” : Наказ міністерства фінансів України від 30 грудня 2008 року № 1577 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>.
45. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [План рахунків бухгалтерського обліку] : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова (основна)

1. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2013. 420 с.
2. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2018. 686 с.
3. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
4. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 20 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2010. 480 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 2-ге вид., випр. й доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2011. 520 с.

Допоміжна (додаткова)

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text>.
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII (зі змінами та доповненнями) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384>.
4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top>.
8. Про депозитарну систему України : Закон України від 6 липня 2012 року № 5178-VI // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>.
9. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
10. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
11. Про оборону України : Закон України від 6 грудня 1991 року № 1932-XII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.
12. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР // База даних „Законодавство України” / ВР України.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80/conv#Text>
13. Про страхування : Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
  14. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 року № 85/96-ВР // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
  15. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
  16. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 грудня 2021 року № 1953-IX // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20/sp:max50:nav7:font2/conv#Text>.
  17. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. 6-те вид. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.
  18. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
  19. Куцик П. О., Дрогобицький І. М., Плиса З. П., Скоп Х. І. Облікова концепція управління вартістю нематеріальних активів підприємства : монографія. Львів : Растр-7, 2016. 268 с.
  20. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України 11 квітня 2013 року № 476 із змінами внесеними наказами Мінфіну від 27 червня 2013 року № 635 від 30 грудня 2013 року № 1192 від 15 квітня 2014 року № 401 // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13#Text>.
  21. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України 28 березня 2013 року № 433 із змінами внесеними наказами Мінфіну від 27 червня 2013 року № 635, від 30 грудня 2013 року № 1192 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
  22. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України 27 червня 2013 року № 635 // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>.
  23. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) „Подання фінансової звітності” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
  24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 10 (МСБО 10) „Події після звітного періоду” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
  25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 11 (МСБО 11) „Будівельні контракти” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
  26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12) „Податки на прибуток” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
  27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) „Основні засоби” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 (МСБО 17) „Оренда” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) „Дохід” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19) „Виплати працівникам” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2) „Запаси” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 (МСБО 20) „Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21) „Вплив змін валютних курсів” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 23 (МСБО 23) „Витрати на позики” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 24 (МСБО 24) „Розкриття інформації про зв'язані сторони” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 26 (МСБО 26) „Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 (МСБО 27) „Консолідована та окрема фінансова звітність” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 (МСБО 28) „Інвестиції в асоційовані підприємства” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
39. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 (МСБО 29) „Фінансова звітність в умовах гіперінфляції” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
40. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 31 (МСБО 31) „Частки у спільних підприємствах” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
41. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 (МСБО 32) „Фінансові інструменти: подання” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
42. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 33 (МСБО 33) „Прибуток на акцію” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_064#Text
43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 34 (МСБО 34) „Проміжна фінансова звітність” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_049#Text
44. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 (МСБО 36) „Зменшення корисності активів” // База даних „Законодавство України” / ВР України.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text

45. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 (МСБО 37) „Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
46. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38) „Нематеріальні активи” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
47. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 (МСБО 39) „Фінансові інструменти: визнання та оцінка” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
48. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 (МСБО 40) „Інвестиційна нерухомість” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
49. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 (МСБО 41) „Сільське господарство” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
50. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) „Звіт про рух грошових коштів” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
51. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8) „Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
52. Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ 4) „Страхові контракти” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
53. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 (МСФЗ 1) „Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
54. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 (МСФЗ 10) „Консолідована фінансова звітність” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
55. Міжнародний стандарт фінансової звітності 11 (МСФЗ 11) „Спільна діяльність” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
56. Міжнародний стандарт фінансової звітності 12 (МСФЗ 12) „Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
57. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 (МСФЗ 13) „Оцінка справедливої вартості” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
58. Міжнародний стандарт фінансової звітності 2 (МСФЗ 2) „Платіж на основі акцій” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
59. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 (МСФЗ 3) „Об'єднання бізнесу” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
60. Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 (МСФЗ 5) „Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
61. Міжнародний стандарт фінансової звітності 6 (МСФЗ 6) „Розвідка та оцінка запасів корисних копалин” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text

62. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 (МСФЗ 7) „Фінансові інструменти: розкриття інформації” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
63. Міжнародний стандарт фінансової звітності 8 (МСФЗ 8) „Операційні сегменти” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
64. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9) „Фінансові інструменти” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
65. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_...#Text
66. Плиса В. Й., Плиса З. П. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2009. Вип. 41. С. 492-500.
67. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів: Видавництво ННБК „АТБ”, 2017. 200 с.
68. Плиса В.Й. Загальнообов’язкове державне соціальне страхування в Україні : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 160 с.
69. Плиса В.Й. Страховий менеджмент : навч. посібник [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 378 с.
70. Плиса З. Роль облікового процесу в забезпеченні безпеки логістичних операцій виробничо-збутових систем в Україні. Теорія та практика менеджменту безпеки : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 18 травня 2017 року). Луцьк, 2017. С. 93-94.
71. Плиса З. П. Балансові конструкції: економічна природа, зміст та історія розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2014. № 2. С. 143-148.
72. Плиса З. П. Організація облікового супроводу логістичних операцій виробничо-збутових систем АПК України. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1 (9). С. 266-271.
73. Плиса З. П., Крецул М. М. Особливості бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам підприємства. Вісник Львівського торговельно-економічного університету (Економічні науки). 2017. Вип. 52. С. 100-104.
74. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
75. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність” Наказ міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 628 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>.
76. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>.
77. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби” : Наказ міністерства фінансів України № 92 від 27 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/conv#Text>.

78. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”] : Наказ міністерства фінансів України № 242 від 18 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.
79. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”] : Наказ міністерства фінансів України № 246 від 20 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
80. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”] : Наказ міністерства фінансів України № 237 від 8 жовтня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.
81. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 „Зобов’язання” : Наказ міністерства фінансів України № 20 від 31 січня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.
82. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції” : Наказ міністерства фінансів України № 91 від 26 квітня 2000 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>.
83. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 „Фінансові інструменти” : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 року № 559 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>.
84. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 „Оренда” : Наказ міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>.
85. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”] : Наказ міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
86. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”] : Наказ міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 року // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
87. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток” : Наказ міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року № 353 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>.
88. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 „Будівельні контракти” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 року № 205 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>.
89. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 [Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 „Об’єднання підприємств”] : Наказ міністерства фінансів України від 07 липня 1999 року № 163 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>.

90. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 „Вплив змін валютних курсів” : Наказ міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.
91. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 „Вплив інфляції” : Наказ міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 року № 147 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>.
92. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 „Розкриття інформації щодо пов’язаних сторін” : Наказ міністерства фінансів України від 18 червня 2001 року № 303 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>.
93. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 24 „Прибуток на акцію” : Наказ міністерства фінансів України від 16 липня 2001 року № 344 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>.
94. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність” : Наказ міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>.
95. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 „Виплати працівникам” : Наказ міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 року № 601 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>.
96. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 „Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” : Наказ міністерства фінансів України від 07 листопада 2003 року № 617 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>.
97. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 „Зменшення корисності активів” : Наказ міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року № 817 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>.
98. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 „Фінансова звітність за сегментами” : Наказ міністерства фінансів України від 19 травня 2005 року № 412 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>.
99. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 „Біологічні активи” : Наказ міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 року № 790 (зі змінами) // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.
100. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 „Фінансові витрати” : Наказ міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 року № 415 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>.
101. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 „Інвестиційна нерухомість” : Наказ міністерства фінансів України від 02 липня 2007 року № 779 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>.
102. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 „Витрати на розвідку запасів корисних копалин” : Наказ міністерства

- фінансів України від 26 серпня 2008 року № 1090 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>.
103. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 34 „Платіж на основі акцій” : Наказ міністерства фінансів України від 30 грудня 2008 року № 1577 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>.
104. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [План рахунків бухгалтерського обліку] : Наказ міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.
7. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку] : Наказ міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#n88>.
8. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань] : Наказ міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879 // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.
105. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2000. 578 с.
106. Сопко В., Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2000. 260 с.
107. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / Уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. [Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України]. Київ : Довіра, 2006. 789 с.

Навчально-методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ТА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
що викладається в межах освітньо-професійної програми
«Підприємництво, організація бізнесу та торгівлі»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Частина 1

«Бухгалтерський облік (загальна теорія). Фінансовий облік»

Підписано до друку 31.08.2022. Формат 60×84¹/₁₆
Папір офсетний. Гарнітура *Times New Roman*. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 4,4.

Кафедра обліку і аудиту
просп. Свободи, 18, м. Львів, 79008